

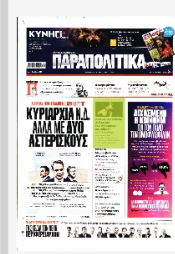
Media: ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ

Page: 1,30-31

Published at: 13-01-2024

Author: **Surface:** 2261.33 cm² **Circulation:** 17000

Subjects:

ΦΑΚΕΛΟΣ «ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ»

Ανθρώποι του πνεύματος και ειδικοί τοποθετούνται

Μιλούν στα «Π»:

Α. Πατάκη, Πασκ. Τραυλού,
Α. Γαλανού, Μ. Κουκουβίνου,
Θ. Δεύτος, Ντ. Τσακνάκη

ΡΕΠΟΡΤΑΖ, 30 - 31

Της **ΜΑΡΙΑΝΘΗΣ ΚΟΥΝΙΑ**
mfkounia@hotmail.com

Καθώς η λογοτεχνία, όπως άλλωστε και όλες οι μορφές Τέχνης, επηρεάζονται ανέκαθεν από όλα τα σημαντικά θέματα που απασχολούν την ανθρωπότητα, έτσι και τα τελευταία χρόνια έχει εγκύψει με μεγάλη προσήλωση πάνω στο θέμα της ενδοοικογενειακής βίας, που απασχολεί κυρίως τη σύγχρονη γυναίκα. Σπουδαίοι συγγραφείς εμπνέονται από αληθινές ιστορίες, ξεδιπλώνοντας το ταλέντο τους σε θέματα που άπτονται της θέσης της γυναίκας, τόσο μέσα από μαρτυρίες όσο και από ιστορίες που ταξιδεύουν τον αναγνώστη.

«Το αναγνωστικό κοινό φαίνεται να είναι πιο έτοιμο να ανακαλύψει συγγραφείς και βιβλία που προσεγγίζουν τη γυναικεία εμπειρία με τρόπους που λίγο παλιότερα μπορεί να φαινόταν πολύ πειραματικοί ή καινοφανείς για το ευρύ κοινό. Κι αυτό είναι πολύ ευχάριστο. Επίσης ευχάριστο είναι να βλέπεις ανταπόκριση άμεση σε εκδόσεις ή επανεκδόσεις σημαντικών γυναικών συγγραφέων από όλον τον κόσμο του περασμένου αιώνα που ήταν εντελώς άγνωστες ή παραγνωρισμένες», αναφέρει σήμερα στα «Π» η εκδότρια Άννα Πατάκη. Οι εκδόσεις «Πατάκης» παρουσιάζουν το εφηβικό βιβλίο της Αντρης Αντωνίου με τίτλο «Φωτογραφίες σε μαύρο φόντο», το οποίο είχε αποσπασεί το Κρατικό Βραβείο Λογοτεχνίας Κύπρου το 2021 και είναι μια ιστορία που καταπιάνεται με ένα πολύ τολμηρό θέμα, τη σεξουαλική κακοποίηση μιας προέφηβης. Επίσης στις ίδιες εκδόσεις συναντάμε και το βιβλίο του Αύγουστου Κωτά «Η μικρή λέξη αγάπη», που είναι μια ιστορία για την αγριότητα της διπλανής πόρτας και για το κόστος της επιβίωσης.

Στις εκδόσεις «Διόπτρα» η καταξιωμένη συγγραφέας Πασκαλία Τραυλού επιστρέφει με ένα δυνατό μυθιστόρημα, με τίτλο «Το υπόγειο στην οδό Ηρας 12», που τολμά να μιλήσει μέσα από τις ιστορίες των ηρώιδων της για την αμφισβήτηση του δικαιώματος των γυναικών στην αυτοδιάθεση του σώματός τους. Μια ιστορία καθηλωτική και ανατριχιαστικά επίκαιρη μέχρι και σήμερα. «Η βία κατά των γυναικών είναι ένα ύπουλο έγκλημα, που εμφανίζεται αφ' ης στιγμής οι άντρες ανακαλύπτουν τον ρόλο τους στην αναπαραγωγική διαδικασία και τη μυϊκή υπεροχή τους και αγωνίζονται λυσσαλέα να διατηρήσουν τα σκήπτρα τους. Οι αγορομάνες μόνον κολημένες στην εμμονή τους να γαλουχούν αγόρια-αφέντες, για να μη χάσουν και οι ίδιες τα προνόμιά τους, έχοντας πρώτα βιώσει στο πετσί τους τη βία που καλλιεργούν κατά του φύλου τους», αναφέρει στο «S» η κ. Τραυλού. Ωστόσο, στη «Διόπτρα» συναντάμε και τη συγκλονιστική ιστορία «Ζωές απέναντι» της Άννας Γαλανού, η οποία βασίζεται σε αληθινές αφηγήσεις κακοποιημένων γυναικών, που φιλοξενούνταν σε αντίστοιχες δομές υποστήριξης. «Μίλησα αρκετές φορές μαζί τους και οι ανατριχιαστικές αφηγήσεις τους κυριολεκτικά με συγκλόνισαν. Έτσι αποφάσισα να τις πω, θέλοντας να στείλω ένα μήνυμα που θα προκαλέσει προβληματισμό και θα αφυπνίσει -κυρίως- τις νέες γυναίκες, που έχουν όλη τη ζωή μπροστά τους», λέει η ίδια.

ΕΝΑ ΕΙΔΟΣ ΝΙΚΗΣ

Στα «Ελληνικά Γράμματα» η λογοτεχνία στέκεται πάντα πρωτοπόρα στην καταδείξη κοινωνικών θεμάτων, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η εκδότρια τους, Πούλη Δελιοπούλου-Παπαχριστοφίλου. «Το 1989, όταν στα φώτα της δημοσιότητας δεν κυριαρχούσαν οι ιστορίες κακοποίησης, είχαμε εκδώσει το βιβλίο "Η κακοποιημένη γυναίκα" της Γιούκερ Λενόρ. Και πετύχαμε κάτι πολύ σημαντικό: ότι μόνο να έχουμε μία από τις πιο γνωστές

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΕΣ ΜΙΛΟΥΝ ΣΤΑ «Π» ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ – Η ΕΜΠΝΕΥΣΗ ΑΠΟ ΑΛΗΘΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ, ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΝ – 14 ΒΙΒΛΙΑ ΒΑΣΙΣΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Εχω τη θλιβερή εντύπωση πως, όσα κι αν γραφτούν πάνω στο θέμα, όσα κι αν βγουν στη φόρα, δεν πετυχαίνονται πολλά. Δεν πιστεύω σε καμιά αλλαγή νοοτροπίας

ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΑΠΑΔΗΜΑ

κυκλοφορίες μας, αλλά -το σημαντικότερο- ευαισθητοποιήσουμε το τότε αναγνωστικό κοινό, σε μια εποχή που η αποκάλυψη της βίας υπήρξε ταμπού. Σήμερα μιλάμε ακόμα για το ίδιο θέμα, όπως με το βιβλίο "Βίος βίος" της Δήμητρας Παπαδήμα, που κυκλοφόρησε μόλις 10 ημέρες πριν κυριαρχήσει το πρώτο περιστατικό γυναικείας κακοποίησης στα ελληνικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Η γνωστή ηθοποιός και συγγραφέας ύστερα από την έκδοση αυτού του βιβλίου της ένωσε ένα είδος νίκης. «Πριν από κάποια χρόνια έγραφα το μυθιστόρημα "Βίος βίος" (σ.α: κατά πολύ αυτοβιογραφικό). Ως γυναίκα βίωσα και βιώνω βία διαφόρων παραλλαγών σε καθημερινή βάση. Εχω τη θλιβερή εντύπωση πως, όσα κι αν γραφτούν πάνω στο θέμα, όσα κι αν βγουν στη φόρα, δεν πετυχαίνονται πολλά. Δυστυχώς. Λυπάμαι που το λέω, αλλά δεν πιστεύω σε καμιά αλλαγή νοο-

τροπίας. Προσωπικά, με το μυθιστόρημά μου θέλησα να δείξω πως είμαι νικήτρια του βίου βίος. Και έτσι συμβουλευα να συμπεριφερόνται οι γυναίκες». Η Μαρία Κουκουβίνη, υπεύθυνη Επικοινωνίας των εκδόσεων «Κάκτος», αναφέρεται στο ενδιαφέρον που δείχνει το αναγνωστικό κοινό για ανάλογες εκδόσεις. «Η λογοτεχνία μπορεί να μας ευαισθητοποιήσει και να βοηθήσει να ακουστούν φωνές που οι κακοποιητικοί άνθρωποι φροντίζουν να σιωπήσουν. Οι φωνές αυτές μπορούν να δώσουν το έναυσμα να βρει κανείς τη δύναμη να δημοσιοποιήσει το δικό του τραύμα. Το πιο σημαντικό όμως είναι πως, επειδή τα βιβλία αφυπνίζουν και διαμορφώνουν, μας καλούν όλους να συμβάλουμε με όποιον τρόπο μπορούμε στην εξάλειψη των κακοποιητικών συμπεριφορών. Το αναγνωστικό κοινό ενδιαφέρεται γι' αυτό το είδος των βιβλίων και συνήθως αυτά πάνε

καλά εμπορικά». Από τον «Κάκτο» ένα εξόχως χρήσιμο εγχειρίδιο για γυναίκες που αντιμετωπίζουν έντονα προβλήματα στη ζωή τους είναι «Τα σημάδια μένου» της ψυχολόγου Τένιας Μακρή, η οποία δίνει όλες τις διαστάσεις της συναισθηματικής κακοποίησης. Τι σημαίνει, γιατί συμβαίνει, πώς εκδηλώνεται και πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί. Ωστόσο, και οι «Γυναίκες στο ναβάνι» της Βούλας Αργυροπούλου, που είναι ένα βιβλίο με 24 μονολόγους γυναικών, κινείται στο ίδιο γνωστικό επίπεδο.

ΤΡΑΓΙΚΗ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΡΙΑ

Στις εκδόσεις «Χάρτινη Πόλη» ξεχωρίζει η αληθινή, πολύ σκληρή ιστορία ενηλικίωσης με τίτλο «Η Κραυγή του φεγγαριού», που εμπνεύστηκε ο Θοδωρής Δεύτες από την ιστορία μιας γυναίκας. «Είχα στη φαρέτρα μου μια σκληρή ιστορία ενδοοικογενειακής βίας, που την έζησα μάλιστα από κοντά ως νεοδιόριστος καθηγητής στα τέλη της δεκαετίας του '80, με τραγική πρωταγωνίστρια μια αγαπημένη μου μαθήτριά, αναφέρει ο ίδιος. Η Ντόρα Τσακνάκη, υπεύθυνη Επικοινωνίας των εκδόσεων «Μεταίχμιο», αναφέρεται σήμερα στη δύναμη της λογοτεχνίας. «Η έμφυλη βία, που αποτυπώνεται πολλές φορές σε αρκετά λογοτεχνικά βιβλία, λειτουργεί σαν δυνατό καστούκι, με στόχο την αφύπνιση και την ευαισθητοποίηση όλων μας. Σίγουρα η λογοτεχνία από μόνη της δεν μπορεί να αλλάξει τον κόσμο, μπορεί όμως να μας βάλει σε σκέψεις και στη θέση του άλλου». Στις εκδόσεις «Μεταίχμιο» συναντάμε δύο εξαιρετικούς τίτλους βιβλίων, όπως το «Σήκω από πάνω μου» της Λίνας Βαρόση, με πρωταγωνίστρια τη Νίνα, που παραδίδεται άνευ όρων σε έναν έρωτα, για να βρεθεί παγιδευμένη σε έναν κυκλώνα συναισθηματικής, σεξουαλικής και σωματικής κακοποίησης, αλλά και την «Ντροπή» της βραβευμένης με Νόμπελ Λογοτεχνίας Annie Ernaux, έναν δυνατό στοχασμό για την εμπειρία και τη δύναμη μιας βίαιης ανάμνησης. Η «Σκοτεινή μου Βανέσα» της Κέτ Ελίζαμπεθ Ράσελ των εκδόσεων «Ψυχογίος» είναι ακόμα ένα προκλητικό, εθιστικό βιβλίο για το τράυμα, την έξαψη της εφηβείας και τις λεπτές γραμμές ανάμεσα στη συναίνεση και τη θυματοποίηση. Η Βανέσα Γουόι ήταν 15 ετών όταν τα έφτισε με τον καθηγητή της των Αγγλικών. Τώρα, στα 32 της, κι ενώ το κίνημα του #MeToo ξεσπεύει το ένα μετά το άλλο τα σεξουαλικά εγκλήματα πανίσχυρων ανδρών, μια άλλη, παλιά μαθήτριά του καθηγητή τον κατηγορεί για σεξουαλική κακοποίηση.

ΣΤΑ ΟΡΙΑ

Ενα μυθιστόρημα που εξελίσσεται σε κλειστά δωμάτια, όμως ανοιγοκλείνει τα παράθυρα που κοιτούν την κοινωνία και μιλάει για τη σχέση που έχουμε με το σώμα τους τα νέα κορίτσια, τον ρατσισμό της εικόνας, τους κακοποιτικούς, αλλά και τους τρυφερούς άντρες, είναι οι «Υψηλές για την εποχή θερμοκρασίες» της Ελισάβετ Παπαδοπούλου, που παρουσίασαν πριν από μερικούς μήνες οι εκδόσεις «Καστανιώτης». Στο βιβλιοπωλείο του Καστανιώτη συναντάμε επίσης το εξαιρετικό συλλογικό έργο «Η φωνή της», όπου πενήντα τρεις γυναίκες συγγραφείς της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας ενώνουν τις φωνές τους, θέλοντας να μιλήσουν για την πραγματικότητα των γυναικοκτονιών. Το παζλ των βιβλίων του Καστανιώτη με θεματική τη γυναικία ολοκληρώνεται εξίσου με το δεύτερο μυθιστόρημα της Αστερόπης Λαζαρίδου «Η Ηρα δεν ήταν ζήλιτρα». Η συγγραφέας σχολιάζει με τόλμη και χιούμορ όσα παθαίνει επειδή ακριβώς είναι γένους θηλυκού. Νάρκισσοι που σε φτιάχνουν στα όριά σου, μια κοινωνία που σχολιάζει αν είσαι μόνη και άτεκνη, σύντροφοι που ζητούν να φέρεις «μια όμορφη φίλη σου» για τριό παρελαύνουν σε αυτές τις αναστρεπτικές και απολαυστικές σελίδες.

Το αναγνωστικό κοινό φαίνεται να είναι πιο έτοιμο να ανακαλύψει συγγραφείς και βιβλία που προσεγγίζουν τη γυναικεία εμπειρία

ΑΝΝΑ ΠΑΤΑΚΗ

Οι αγορομάνες μένου κολημένες στην εμμονή τους να γαλουχούν αγόρια-αφέντες, για να μη χάσουν και οι ίδιες τα προνόμιά τους

ΠΑΣΧΑΛΙΑ ΤΡΑΥΛΟΥ

Μίλησα αρκετές φορές με κακοποιημένες γυναίκες και οι ανατριχιαστικές αφηγήσεις τους κυριολεκτικά με συγκλόνισαν

ΑΝΝΑ ΓΑΛΑΝΟΥ

Είχα στη φαρέτρα μου μια σκληρή ιστορία ενδοοικογενειακής βίας, που την έζησα μάλιστα από κοντά ως νεοδιόριστος καθηγητής

ΘΟΔΩΡΗΣ ΔΕΥΤΟΣ

Σίγουρα η λογοτεχνία από μόνη της δεν μπορεί να αλλάξει τον κόσμο, μπορεί όμως να μας βάλει σε σκέψεις και στη θέση του άλλου

ΝΤΟΡΑ ΤΣΑΚΝΑΚΗ

Επειδή τα βιβλία αφυπνίζουν και διαμορφώνουν, μας καλούν όλους να συμβάλουμε στην εξάλειψη των κακοποιητικών συμπεριφορών

ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΚΟΥΒΙΝΟΥ

ΑΡΕΤΗ ΒΕΡΓΟΥΛΗ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΓΟΣ.

«Εγκληματικές προσωπικότητες

με κοινωνιοπαθητικά χαρακτηριστικά»

Της **ΒΑΣΙΣ ΠΑΛΑΙΟΥ**
vasopal@gmail.com

Το τέλος του 2023 και η αρχή του 2024 σηματοδότηκαν από δύο συγγερά εγκλήματα με θύματα γυναίκες και φερόμενους δράστες τους συντρόφους τους. Ακόμα δύο γυναικοκτονίες σε μία αλυσίδα δολοφονιών, που τα τελευταία χρόνια και στη χώρα μας έχουν αυξητική τάση. Η 41χρονη Γεωργία, έγκυος στον τρίτο μήνα, βρήκε μαρτυρικό θάνατο το βράδυ της Πρωτοχρονιάς στη Θεσσαλονίκη, με τον σύντρόφό της και έναν φίλο του να κατηγορούνται για την ανθρωποκτονία της. Λίγες εβδομάδες νωρίτερα, στη Σαλαμίνα, ένας 70χρονος ομολόγησε ότι σκότωσε τη 43χρονη σύντροφό του. Τα τελευταία χρόνια ο αριθμός παρόμοιων εγκλημάτων έχει αυξητική τάση, όπως και οι καταγγελίες για ενδοοικογενειακή βία με θύματα κατά κύριο λόγο γυναίκες. Η χρονιά που εκτοξεύτηκε ο αριθμός των γυναικών που δολοφονήθηκαν από νυν ή πρώην συντρόφους είναι το 2021, όταν καταγράφηκαν 23 τέτοια εγκλήματα στη χώρα μας. Την προηγούμενη χρονιά, το 2020, καταγράφηκαν 8 γυναικοκτονίες, ενώ το 2022 το νήμα της ζωής 25 γυναικών κόπηκε απότομα και άδικα. Ο αριθμός αυτός μειώθηκε σημαντικά το 2023, με τις αστυνομικές Αρχές να καταγράφουν 6 γυναικοκτονίες. Ωστόσο, οι καταγγελίες για ενδοοικογενειακή βία παρέμειναν σε υψηλό αριθμό, με το πρώτο εννιάμηνο του 2023 να καταγράφονται 8.865 περιστατικά και το 2022 συνολικά 11.534. Όπως εξηγεί στα «Π» η ψυχολόγος-οικογενειακή ψυχοθεραπεύτρια Αρετή Βεργούλη, οι δράστες τέτοιων εγκλημάτων έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, τα οποία, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η ελληνική κοινωνία είναι βαθύτατα πατριαρχική, οδηγούν στην τέλεση αυτών των εγκλημάτων. «Είναι άτομα που έχουν εγκληματικές προσωπικότητες με κοινωνιοπαθητικά χαρακτηριστικά. Ατομα χειριστικά, τα οποία στο παρελθόν ήταν εξοικειωμένα με παραβατικές συμπεριφορές, όχι απαραίτητα βιαιότητες, όπως να λένε ψέματα, να συμμετέχουν σε κλοπές, να έχουν ασκήσει κάποιας μορφής βία. Δεν έχουν ενσυναίσθηση, δεν έχουν ηθικούς κώδικες. Πολλές φορές υπάρχει και ναρκισσιστική διαταραχή προσωπικότητας, καθώς θεωρούν ότι το άλλο άτομο αποτελεί προέκταση του εαυτού τους». Προκειμένου να αλλάξει αυτή η κατάσταση, θα πρέπει να υπάρξει μια ευαισθητοποίηση μέσω της Εκπαίδευσης, τονίζει η κυρία Βεργούλη στα «Π», ξεκαθαρίζοντας ότι οι γυναικοκτονίες δεν αποτελούν «εγκλήματα πάθους», αλλά αδικήματα που ενέχουν μέσα τους το στοιχείο της έμφυλης βίας. Από την πλευρά του, ο δικηγόρος Κωνσταντίνος Γάγος εξηγεί ότι το νομικό οπλοστάσιο στη χώρα μας για τέτοια εγκλήματα είναι επαρκές. «Είναι το πιο αστυρικό που θα μπορούσαμε να έχουμε. Όλα τα αδικήματα σε βαθμό πλημμελήματος τιμωρούνται βαρύτερα όταν τελούνται στο πλαίσιο ενδοοικογενειακής βίας. Ενα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το αδίκημα της απειλής, το οποίο τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως ένα έτος βάσει του Ποινικού Κώδικα. Όταν, όμως, τελείται στο πλαίσιο ενδοοικογενειακής βίας, τιμωρείται με την ανώτατη ποινή για πλημμέλημα, αυτήν των πέντε ετών», τονίζει ο κ. Γάγος στα «Π».